

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Н. М. Бобух

(підпис)

03 вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Основи науково-технічного переклад»
освітня програма/ спеціалізація	«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» <small>(назва)</small>
спеціальність	035 Філологія <small>(код, назва спеціальності)</small>
галузь знань	03 Гуманітарні науки <small>(код, назва галузі знань)</small>
ступінь вищої освіти	бакалавр <small>(молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії)</small>

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена й рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри української, іноземних мов та перекладу.

Протокол засідання кафедри від 03 вересня 2024 р., № 2.

Полтава – 2024

Укладач програми:

Сухачова Н. С. – к. філол. н., доцент, доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу Полтавського університету економіки і торгівлі.

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	12
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	15
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	15

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни
«Основи науково-технічного переклад»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки – висхідна
Мова викладання – українська
Статус дисципліни – нормативна
Кількість кредитів за ЄКТС – 5
Курс/семестр вивчення – 4/2
Денна форма навчання:
Кількість годин – загальна кількість: 150
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 60
- самостійна робота: 90
- вид підсумкового контролю: залік
Заочна форма навчання:
Кількість годин – загальна кількість: 120
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 4
- самостійна робота: 108
- вид підсумкового контролю: залік

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів навичок адекватного перекладу тексту з урахуванням його граматичної структури; ознайомлення з аналітичним устроєм англійської мови, її специфічними граматичними формами, синтаксичними конструкціями, особливостями пунктуації; детальне вивчення розбіжностей між англійською та українською мовами на граматичному рівні в перекладацькому аспекті.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні
результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
<ul style="list-style-type: none"> • вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (ПР01); • ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПР02); • знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності (ПР10); • аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють (ПР12); • знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності (ПР16). 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК05); • здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК06); • здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК09); • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК10); • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК11); • здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні (СК02); • здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-устільових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя (СК06); • усвідомлення засад і технологій

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
	створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (СК09); <ul style="list-style-type: none"> • здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів (СК10).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Модуль 1. Основні положення перекладу науково-технічної літератури.

Тема 1.1. Основні положення перекладу науково-технічної літератури

Предмет і завдання курсу. Загальні закономірності співвідношення та відповідності граматичних форм і конструкцій мов оригіналу й перекладу. Розбіжності у будові, наборі граматичних категорій форм і конструкцій англійської та української мов. Жанри науково-технічного дискурсу, Проблеми перекладу науково-технічного тексту.

Тема 1.2. Види науково-технічного перекладу.

Реферативний переклад, Анотований переклад, Консультативний переклад, Семантико-стилістичний адекватний переклад, Прагматично (функціонально) адекватний переклад.

Тема 1.3. Граматичні перекладацькі трансформації.

Граматичні проблеми перекладу. Граматичні перекладацькі трансформації.

Тема 1.4. Лексичні перекладацькі трансформації.

Опущення та додавання. Конкретизація, генералізація, антонімічний переклад, змістовий розвиток.

Тема 1.5. Переклад присудка. Переклад підмета.

Часові форми дієслова. Узгодження часових форм. Форми наказового способу дієслова. Форми пасивного стану дієслова. Форми непрямих способів дієслова. Складний номінативний присудок. Складні модальні присудки. Фразеологічний присудок. Інвертований присудок. Підрядне присудкове речення. Формальний підмет there. Неозначений займенник one. Займенник it. Анафоричні займенники this/these, that/those. Займенник – замітник one. Неозначено – особовий підмет,

виражений особовими займенниками we, you і they. Суб'єктно-предикативний інфінітивний зворот. Підрядне підметове речення.

Тема 1.6. Переклад додатка.

Формальний додаток one. Формальний додаток it. Займенники-замінники that/those та these. Інфінітив. Об'єктний предикативний інфінітивний зворот. Об'єктний предикативний дієприкметниковий зворот. Герундій у функції додатка. Інвертований додаток. Підрядне додаткове речення.

Тема 1.7. Переклад обставин. Переклад означення.

Інфінітив у функції обставини. Дієприкметник I, II та дієприкметникові звороти у функції обставини. Еліптичні підрядні речення. Еліптичні підрядні речення, що вводяться сполучником if. Підрядні обставинні речення.

Прикметники з суфіксом -able/-ible. Прикметник та прикметникове словосполучення як правостороннє означення. Прикметники, утворені від особових імен (прізвищ) за допомогою суфікса -(i)an. Іменник як лівостороннє означення. Інфінітив. Інфінітивна конструкція з прийменником for. Займенник-репрезентант that/those. Прикінцева прикладка. Підрядне означувальне речення.

Модуль 2. Граматичні особливості перекладу науково-технічної літератури

Тема 2.1. Переклад інфінітивних, герундіальних та дієприкметникових конструкцій українською мовою.

Переклад інфінітиву та інфінітивних конструкцій. Переклад дієприкметника I, II дієприкметникових зворотів, Переклад герундія та герундіальних конструкцій.

Тема 2.2. Форми дієслова та дієслівні конструкції: проблеми перекладу.

Проблеми передачі пасивного стану з англійської мови на українську, Категорія способу: вербалізація в мовах оригіналу та перекладу.

Тема 2.3. Переклад модальних дієслів.

Модальність як перекладознавча проблема. Модальні типи фразеологічного значення. Труднощі перекладу модальних дієслів.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Модуль 1. Основні положення перекладу науково-технічної літератури.			
<p>Тема 1.1. Основні положення перекладу науково-технічної літератури</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання курсу. 2. Загальні закономірності співвідношення та відповідності граматичних форм і конструкцій мов оригіналу й перекладу. 3. Розбіжності у будові, наборі граматичних категорій форм і конструкцій англійської та української мов. 4. Жанри науково-технічного дискурсу. 5. Проблеми перекладу науково-технічного тексту. 	4	<p>Підготувати доповіді на теми: «Жанри науково-технічного дискурсу», «Види науково-технічного перекладу», «Моделі перекладу», «Проблеми перекладу науково-технічного тексту», «Граматичні проблеми науково-технічного перекладу».</p>	4
<p>Тема 1.2. Види науково-технічного перекладу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реферативний переклад. 2. Анотований переклад. 3. Консультативний переклад. 4. Семантико-стилістичний адекватний переклад. 5. Прагматично (функціонально) адекватний переклад. 	4	<p>Підготувати доповіді на теми: «Реферативний переклад», «Анотований переклад», «Консультативний переклад», «Семантико-стилістичний адекватний переклад», «Прагматично (функціонально) адекватний переклад».</p>	8

Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Тема 1.3. Граматичні перекладацькі трансформації. 1. Граматичні проблеми перекладу. 2. Граматичні перекладацькі трансформації.	4	Підготувати доповіді на теми: «Граматичні проблеми перекладу», «Граматичні трансформації».	10
Тема 1.4. Лексичні перекладацькі трансформації. 1. Опущення та додавання. 2. Конкретизація, генералізацію, антонімічний переклад, змістовий розвиток.	4	Підготувати доповіді на теми: «Лексичні перекладацькі трансформації», «Переклад власних назв», «Переклад неологізмів».	10
Тема 1.5. Переклад детермінантів речення 1. Прислівники на -ly. 2. Інфінітивні парентетичні речення. Інші парентетичні елементи.	4	Підготувати доповіді на теми: «Прислівники на -ly», «Інфінітивні парентетичні речення», «Інші парентетичні елементи».	8
Тема 1.6. Переклад присудка. Переклад підмета. 1. Часові форми дієслова. Узгодження часових форм. Форми наказового способу дієслова. Форми пасивного стану дієслова. 2. Складний номінативний присудок. Складні модальні присудки. Фразеологічний присудок. Інвертований присудок. Підрядне присудкове речення. 3. Формальний підмет there. Неозначений займенник one.	8	Підготувати доповіді на теми: «Складний іменний присудок», «Фразеологічний присудок», «Складні модальні присудки з must, have to і should», «Складні модальні присудки з may, might, can і could», «Складні модальні присудки з will, would, need і ought to», «Складний модальний присудок з to be to», «Формальний підмет	10

Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>Займенник it. Анафоричні займенники this/these, that/those. Займенник – замітник one. Неозначено – особовий підмет, виражений особовими займенниками we, you і they.</p> <p>4. Суб'єктно-предикативний інфінітивний зворот.</p> <p>5. Підрядне підметове речення.</p>		<p>there», «Неозначний займенник one у функції підмета», «Займенник it у функції підмета», «Герундій у функції підмета», «Інфінітив у функції підмета».</p>	
<p>Тема 1.7. Переклад обставин. Переклад означення.</p> <p>1. Інфінітив у функції обставини.</p> <p>2. Дієприкметник I, II та дієприкметникові звороти у функції обставини.</p> <p>3. Еліптичні підрядні речення. Еліптичні підрядні речення, що вводяться сполучником if. Підрядні обставинні речення.</p> <p>4. Прикметники з суфіксом -able/-ible. Прикметник та прикметникове словосполучення як правостороннє означення. Прикметники, утворені від особових імен (прізвищ) за допомогою суфікса -(i)an.</p> <p>5. Іменник як лівостороннє означення.</p> <p>6. Інфінітив. Інфінітивна конструкція з прийменником for.</p> <p>7. Займенник-репрезентант that/those. Прикінцева прикладка.</p> <p>Підрядне означувальне речення.</p> <p style="text-align: right;">ПМР 1</p>	<p>8</p> <p>2</p>	<p>Підготувати доповіді на теми: «Іменник як лівостороннє означення», «Інфінітив», «Герундій», «Дієприкметник I та відповідна дієприкметникова конструкція», «Дієприкметник II та відповідна дієприкметникова конструкція».</p>	<p>10</p>
Модуль 2. Граматичні особливості перекладу науково-технічної літератури			
Тема 2.1. Переклад інфінітивних, герундіальних та	6	Підготувати доповіді на теми: «Інфінітив	10

Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
дієприкметникових конструкцій українською мовою. 1. Переклад інфінітиву та інфінітивних конструкцій. 2. Переклад дієприкметника I, II дієприкметникових зворотів. 3. Переклад герундія та герундіальних конструкцій.		та інфінітивні конструкції», «Дієприкметник I та дієприкметниковий зворот», «Дієприкметник II та дієприкметниковий зворот», «Герундій та герундіальна конструкція».	
Тема 2.2. Форми дієслова та дієсловні конструкції: проблеми перекладу. 1. Проблеми передачі пасивного стану з англійської мови на українську. 2. Категорія способу: вербалізація в мовах оригіналу та перекладу.	6	Підготувати доповіді на теми: «Проблеми передачі пасивного стану з англійської мови на українську», «Категорія способу: вербалізація в мовах оригіналу та перекладу».	10
Тема 2.3. Переклад модальних дієслів. 1. Модальність як перекладознавча проблема. 2. Модальні типи фразеологічного значення. 3. Труднощі перекладу модальних дієслів. ПМР 2	8 2	Підготувати доповіді на теми: «The general English modal verbs», «Other verbs are sometimes classed as modals; these include ought, had better, and (in certain uses) dare and need», «Translating the modal verbs <i>may, must, have to</i> », «Translating the modal verbs <i>should/ought to, be to</i> », «Translating the modal verbs <i>shall, will, would, need, dare</i> ».	10

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

<i>Види робіт</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Модуль 1 (теми 1-7): відвідування занять (7 балів); захист домашнього завдання (7 балів); обговорення матеріалу занять (7 бали); виконання навчальних завдань (7 балів); завдання самостійної роботи (14 балів); тестування (14 бали); поточна модульна робота (10 балів)	66
Модуль 1 (теми 8-10): відвідування занять (3 бали); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 балів); виконання навчальних завдань (3 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (6 балів); поточна модульна робота (10 балів)	34
Разом	100

Таблиця 5.1. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській олімпіаді, гуртку тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5.2. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. Київ : Логос, 2019. 320 с.
2. Практична граматика англійської мови. Умовний спосіб : навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Кузнєцова, В. В. Кукушкін, І. Ю. Набокова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 72 с.
3. Сітко А. В. Практична граматика англійської мови для студентів спеціальності «Переклад». Кн. 2: навч. Посібник ; за заг. ред.. д-ра філол.наук, проф. А. Г. Гудманяна. Вінниця : Нова книга, 2018. 376 с.
4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.

Додаткові

1. Фрасинюк Н. І. Порівняльна типологія англійської та української мов: тези лекцій, завдання для семінарських занять, завдання для самостійної роботи, тестові завдання : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня «Рута», 2020. 158 с.
2. Olohan M. Translation and Practice Theory. NY, Routledge, 2020. 166 p.
3. Robinson D. Becoming a Translator An Introduction to the Theory and Practice of Translation. NY, Routledge, 2019. 318 p.

Довідкові

1. Chambers's Etymological Dictionary of the English Language. L. : Elibron Classics Replica Edition, 2005. 611 p.
2. Oxford Advanced Learners Dictionary. 10th Edition : Oxford University Press, 2020. 1820 p.
3. The New International Webster's Dictionary & Thesaurus of the English Language. Trident Reference Pub, 2023. 1200 p.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Дистанційний курс «Основи науково-технічного перекладу», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.